

1481

Utbildning i ergonomi och arbetsmiljö för bygg- och anläggningslinjen på gymnasieskolan

Lärarna på gymnasieskolans bygg- och anläggningslinje har skiftande kunskaper i ergonomi-arbetsmiljö. Deras intresse för och behov av vidareutbildning i ämnet är stort. Också två andra yrkesgrupper som arbetar med eleverna är i behov av fortbildning på området: idrottslärare och skolsköterskor. Likaså finns behovet hos yrkeslärarna på AMUs byggutbildning.

Byggindustrins Yrkesnämnd har i samarbete med Bygghälsan anordnat en tvådagars fortbildning i ergonomi-arbetsmiljö för personer ur nämnda yrkeskategorier. Drygt 900 personer deltog. Kursen genomfördes i byggverkstadslokaler och innehöll såväl föreläsningar som praktiska övningar.

I ett andra steg planeras ett utbildningsprogram i ergonomi-arbetsmiljö för samtliga elever som påbörjar sin yrkesutbildning på bygg- och anläggningslinjen.

BAKGRUND

Kunskaps- och kompetensnivån inom området ergonomi-arbetsmiljö skiftar mycket mellan de olika lärarkategorierna på gymnasieskolans bygg- och anläggningslinje (Ba-BY-linjen). Byggindustrins Yrkesnämnd (BYN), som är huvudman för denna yrkesinriktade linje på gymnasieskolan, har därför ansett det angeläget att kartlägga behoven av utbildning inom detta område. En ytterligare anledning att se över behoven är att gymnasieskolans tvååriga linjer står inför en förändring, som bl a innebär att de blir treåriga, och lärare och elever kommer därmed att ställas inför nya krav.

Den kartläggning som BYN genomförde visade att lärarnas intresse för och behov av vidareutbildning inom ergonomi-arbetsmiljö var stort. Dessutom framkom det att ytterligare grupper var i behov av fortbildning inom området, nämligen idrottslärare och skolsköterskor. Det framkom också att kommunikation och samarbetsformer – i den mån de över huvud taget förekom – mellan de olika lärargrupperna och skolsköterskorna varierade mycket

från skola till skola. Behovet av utbildning inom området ergonomi-arbetsmiljö är också stort bland yrkeslärarna på AMUs byggutbildning.

MÅL

Målet för projektet är att byggbranschen ska få bättre rustade och bättre motiverade elever och yrkesarbetare i produktionen. Detta bör på lång sikt leda till att antalet belastningsskador och olycksfall minskar betydligt.

UPPLÄGGNING

Projektet har lagts upp i två steg.

Steg 1: En tvådagars utbildning i ergonomi för yrkeslärare inom gymnasieskolan och AMUs byggutbildning, idrottslärare och skolsköterskor.

Steg 2: Ett kommande separat program för att genomföra en väl anpassad utbildning i ergonomi-arbetsmiljö för de elever som påbörjar sin yrkesutbildning på Ba-BY-linjen. Här kan grundmaterialet som har tagits fram till steg 1 användas och synpunkter och resultat från denna utbildning tas till vara.

GENOMFÖRANDE

En arbetsgrupp med bl a personal från BYN och Bygghälsan utarbetade det material som skulle ingå i steg 1-utbildningen. Arbetsgruppen genomförde också utbildningsdagar för de 40 personer – sjukgymnaster, skyddsingenjörer, utbildningskonsulenter – som sedan skulle fungera som föreläsare och instruktörer i steg 1.

Steg 1, fortbildningen i ergonomi, genomfördes vid ett trettiotal tillfällen i samtliga län under tiden oktober 1989–februari 1991. Drygt 900 personer deltog i föreläsningar och praktiska övningar i byggverkstadslokaler.

Målet för studiedagarna var att ge de olika yrkesgrupperna utbildning i praktisk ergonomi

- så att de i det dagliga arbetet kan motivera eleverna att arbeta på ett för kroppen så skonsamt sätt som möjligt, samt att ge eleverna förutsätt-

ningar att själva vara uppmärksamma på och lära sig hantera belastningsproblem.

RESULTAT

Under utbildningen framkom och diskuterades en rad spörsmål. Olika problem inventerades som gällde arbetet mellan yrkesgrupperna, men också rörde skolans organisation, inriktning och utveckling, bl a samarbetet mellan de berörda yrkeskategorierna och formerna för ett sådant.

Förutsättningar för ett samarbete mellan yrkeslärare, idrottslärare och skolsköterskor finns och kan utvecklas.

RAPPORTEN

Ergonomi -90 för Ba-BY-linjen i gymnasieskolan (pärm) kan beställas från Byggnadsindustrins Yrkesnämnd, Box 4028, 171 04 Solna, tel 08-28 19 65.

1481

För innehållet i sammanfattningen svarar

Håkan Carlsson,

Byggnadsindustrins Yrkesnämnd, Box 4028, 171 04 Solna, tel 08-28 19 65.

Pnr 89-0914 Materialframställning – utbildning (80) December 1991

Arbetsmiljöfonden

BESÖKSADRESS Olof Palmes Gata 31 PLAN 3
POSTADRESS Box 1122 111 81 STOCKHOLM
TELEFON 08-791 03 00 TELEFAX 08-791 85 90